

BALÁZS LÁSZLÓ

„ÉLETET FAKASZTÓ VEZETÉS”

Köszöntés Varga Gyula 70. születésnapjára

„Mindig mondom, nincsen itt már színvonal” – mondogatja a mai napig némi büszkeséggel és örömmel a hangjában, minden alkalommal, amikor valamilyen eredményről, sikerélményről számoltam be.

„Látod, Gyula, ide is megengedték, hogy írjak.”

Anselm Grün 2005-ben¹ megjelent könyvének címe, mely a Varga Gyulával töltött közös éveket fémjelezheti. Azt, hogy egy tanár-diák kapcsolat sok munka, odafigyelés és gondoskodás árán hogyan juthat el egyfelől egy mély, kölcsönös tiszteleten alapuló szakmai viszonyhoz, másfelől pedig, hogy ez a fejlődés hogyan képes lassan teret engedni, megalapozni egy közös élményeken alapuló mély barátságot.

Az elmúlt 16 év során volt szerencsém az Ünnepeletet tanáromnak/mentoromnak, főnökömnek/kollégának s végül barátomnak nevezni. Érdekes és tanulmányos folyamat, mely kifejezhető lenne egy szóban, melyet Ő biztosan meg is találna a szótár vonatkozó összes kifejezésének ízlelgetését követően, de én nem próbálkozom. Egy-egy rövid anekdota úgy vélem, bár a közös emlékeket és élményeket le nem írhatja, de hálámat kifejezheti, mellyel tartoztam és tartozni is fogok Varga Gyulának az elmúlt és az elkövetkező (!) években mutatott jelenléteért. Igen, jelenléteért. Mert jelen lenni ma már egyre kevesebben tudunk.

Tanárom és mentorom. A kapcsolatunk mondhatni mostohán indult, csak úgy, mint minden hallgató viszonya tanárával, akinél sikeresen „abszolvál” egymás után két elégtelent az oktató által igencsak fontosnak vélt vizsgán. A vizsga jelentőségét mi sem fémjelezte jobban, mint hogy „az elégtelenért is meg kell dolgozni” – hangzott el a szóbeli vizsga végén, mintegy 45 perc (!) után. Kommunikáció! „A vizsga során nemcsak az fontos, hogy mit tud a vizsgázó, hanem az is, hogy miként vizsgázik, hogyan kommunikál.” Bevezetés a nyelvtudományba, Nyelvi kommunikáció, Személyközi kommunikáció – tárgyak sora, melyek az Eszterházy Károly (akkor még) Főiskola kommunikáció szakos hallgatói számára egy dolgot jelentettek: Varga Gyula, vagy ahogy egy-

¹ *Anselm Grün 2005. Életet fakasztó vezetés – A vezetés elvei Szent Benedek Regulájában.* Budapest, Benczés Kiadó.

más közt a hallgatók nevez(ték)ik(?) HVGy. A tanárt, aki mérhetetlen precizitása mellett szigoráról (következetességéről), és később, a záróvizsga felé közeledve végtelen jóindulatáról és támogatásáról ismertek a hallgatók. Ma sincs ez másként. Emlékeim szerint ilyesfajta kép élt bennem Tanár Úrról akkor, amikor 2006 nyarán a tanári képesítő vizsgámról épphogy kijöve felajánlotta nekem a Kommunikáció Tanszék gyakornoki pozícióját, melyet elfogadtam. Még egy év az EKF-en, melyet 6 újabb követett.

Néhány beszélgetést követően „Milyen középhosszútávú tervei vannak?” – hangzott el a kérdés felém, akkor még magázó formában, s rövid gondolkodást követően jött a válasz is, ugyanonnan: „Nem bánám, ha mihamarabb megkezdéné a kommunikáció egyetemi képzést.” Csak egy rövid felvetés, melyet számos, órákon át tartó, bár a pillanat homályába vesző szakmai beszélgetés követett. „Rövid eszmecserek”, melyek igazodva az ifjú hóbortos, felületes kíváncsiságához lassan, de annál biztosabb kézzel ismertette meg a (kommunikáció)tudomány világát, szabályrendszerét. Türelemmel, a találkozásra és beszélgetésre az időt soha nem sajnálva 1) tette csábítóvá azt a hivatást, melyet csak teljes odaadással lehet csinálni, „ha szakmád mellett a hobbiddá is válik” – ahogy a mai napig is tartja, és hirdeti is. 2) fordított figyelmet a környezetében lévőkre és épített egy olyan csapatot (tanszéket), mely tagjai számára azon évek az elkövetkező életet is meghatározták a kialakított baráti kapcsolatokban és szakmai együttműködésekben egyaránt. Köszönöm, hogy a részese lehettem és lehetek a mai napig.

Főnököm(?) és kollégám(!). Bár a „főnököm” szó nem túl hiteles, ha Tanár Úrról beszélünk – úgy hiszem, ezt már a korábbi gondolatok is jelzik. Soha nem volt főnök a szó szoros értelmében, inkább szakmai vezető, irányító. Ő volt az, aki moderálta a mindennapi diskurzust, egyeztetette a célokat, és mutatta az utat azok eléréséhez. Számos közös élmény, egy-egy szófordulat, rövid vicces gondolat jellemzi a vele való közös munkát, annak komolysága és a rá jellemző precizitás mellett. Számos konferencia szervezése, könyv, tanulmánykötet megjelentetésén dolgoztunk együtt és dolgozunk a mai napig – éjszakába nyúló egyeztetések, tervezések, melyek eredménye egy-egy sikeres rendezvény, örömmel kézbe vett kötet.

Mindez az elmúlt évek alatt mit sem változott! A mai napig ugyanazzal a lelkesedéssel veti bele magát az éppen aktuálisan soron következő konferencia szervezésébe; ugyanazzal a hévvel és körültekintéssel ellenőrzi a technikailag szerkesztett kötet „aktuálisan végleges” változatát. Míg sokak esetében igaz lehet az állítás, hogy élete derekán a legaktívabbak, Varga Gyula esetében ezen aktivitás hosszútávú, jóindulatú tüneteket mutat – bár lehet, hogy szimptóma. „Ezt még egy kicsit ízlelgetjük!” – mondogatja udvariasan, amikor oda nem

illő, nem helyénvaló megnyilatkozásokat teszek. Kívánom, hogy még nagyon sok évig ne hagyjon alább az a szenvedély és elhivatottság, mellyel a munkája (hobbija!) felé fordul.

Tanárból mentor, mentorból barát. Meglehet, pontosabb, ha azt írom hogy „atyai jóbarátom”, ki apám helyett apám volt, pótapámmá vált Egerben. Egy barátság nem mérhető számokban, nem kifejezhető eseményekben vagy együtt töltött percekben, órákban. Én mégis kifejezem számos hosszú sétával, mély, igaz baráti beszélgetéssel és megannyi közösen elfogyasztott vacsorával, tisztes kísérettel.

Barátságunkról gondolkodva visszatérek indító gondolatomhoz, Anselm Grünhöz és az életet fakasztó vezetéshez, mely elképzelés számomra nem (csak) a modernkori vezetés főbb irányvonalait határozza meg, hanem egy olyan embert jelölnek – tanáromat, mentoromat, kollégámat és vezetőmet, de legfőképpen az atyai jóbarátomat – aki személyiségével, jelenlétével hatott és támogatott – tudom, nem csak rám.

Anselm Grün Szent Benedek regulái alapján egy olyan napjainkban meghatározó (eredményes) vezetői stílust írt le, mely teljes mértékben összecseng Carl Rogers tanításával a tanárokról: az a legfontosabb, hogy a vezető/tanár a maga személyisége révén vezessen/tanítsa. A vezetés/tanítás célja nem a nyereség lehető legnagyobbá tétele, hanem az, hogy gondosan bánjunk a teremtett javakkal és az emberekkel. Pontosan ezt tette és teszi a mai napig Varga Gyula is. Iránymutatásának célja mindenkor a tanítványokban/kollégákban rejlő kérdőjelek megértése, iránymutatás szándékaink eléréséhez.

Kívánom, hogy még nagyon sok éven át folytassa aktív, példamutató tevékenységét!

Isten éltessen Tanár úr!